

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Didactică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA BISERICII ÎN EPOCA SINOADELOR ECUMENICE						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, ggardan@yahoo.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Gabriel-Viorel Gârdan, ggardan@yahoo.com						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	ES	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual		58			
3.8 Total ore pe semestru		100			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Biserica în epoca primară Introducere în studiul literaturii patristice
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Informații fundamentale despre istoria Bisericii în epoca primară. Cunoașterea și capacitatea de aplicare a principiilor de lectură și interpretare a unui text istoric.

5. Condi ii (acolo unde este cazul)

5.1 De desf urare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Prezen a minim 80%, cu materialele didactice specifice indicate de profesor. • Prezen a obligatorie la testul din timpul semestrului. • Telefoanele mobile se țin închise pe toat durata cursului i a examenului
5.2 De desf urare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Pentru predarea cu întârziere a portofoliului de seminar, acesta va fi depunctat cu 0.5 pct./zi de întârziere. • Plagierea lucr rii de seminar atrage dup sine respingerea lucr rii i nepromovarea colocviului.

6. Competen ele specifice acumulate

Competen e profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • S demonstreze capacitatea în elegerii mecanismelor care au dus la dezvoltarea Bisericii cre tine în primul mileniu. • S identifice principalele etape din istoria Bisericii cre tine în primul mileniu. • S demonstreze capacitatea încadr rii cronologice a evenimentelor istorice i a personalit ților defnitorii pentru această perioadă. • S demonstreze capacitatea de a integra în discursul propriu cunoștințele dobândite. • S dezvolte deprinderi de lectur i de interpretare a documentelor istorice. • S demonstreze competen e reale de actualizare a semnificației evenimentelor istorice în vederea transmiterii ei în mediile contemporane.
Competen e transversale	<ul style="list-style-type: none"> • S demonstreze capacitatea de conexare a cuno tin elor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum i cu activitatea profesional pe care urmeaz s o desf oare. • S demonstreze capacitatea de conexare a informațiilor de istorie bisericească pentru realizarea dialogului interreligios.

7. Obiectivele disciplinei (reie ind din grila competen elor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • S introduc studentul în sfera cunoa terii istoriei Bisericii cre tine în pân la finalul primului mileniu al erei cre tine, precum i în cea a cunoa terii etapelor de dezvoltarea a institu iei eclesiale în această perioad .
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • S familiarizeze studentul cu cu probleme de metodologie a cercet rii istorice. • S explice i s faciliteze în elegerea fenomenelor istorice care au avut influen e, atât sub aspect religios cât i social, asupra

Bisericii în perioada abordat .

- S dezvolte capacit i de realizare i conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic i interreligios.

8. Con inuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observa ii
<i>Constantin cel Mare i cre tinismul.</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Politica religioas a împ raților bizantini din secolul al IV-lea pân în secolul al VIII-lea</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Arianismul. Sinodul I Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Dispute teologice ariene dup Sinodul I Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Erezia pnevmatomahilor. Apolinarismul. Sinodul II Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Nestorianismul. Sinodul al III-lea Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Monofizismul. Sinodul al IV-lea Ecumenic.</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Controversele origeniste. Sinodul al V-lea Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Apariția islamului și relația sa cu creștinismul</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Monotelismul. Sinodul al VI-lea Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Iconoclasmul. Sinodul al VII-lea Ecumenic</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
R spândirea cre tinismului în secolele IX-XI	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Viața creștină, monahismul și cultul în secolele VIII-XI</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere
<i>Schisma cea mare</i>	prelegere, dezbateri sau discu ie colectiv	1 prelegere

Bibliografie**I. Bibliografia obligatorie:**

- Justo L Gonzales, *Ghid pentru studiul Istoriei Biserice ti*, traducere de Cezar Login i Gabriel-Viorel Gârdan, edi ie, studiu introductiv i bibliografie de Gabriel-Viorel Gârdan, Editura Presa Universitar Clujean , Cluj-Napoca, 2010.
- Ioan R mureanu, Milan esan, Teodor Bodogae, *Istoria Bisericeasc Universal* , vol. I (1-1054), Edi ia a II-a, EIBMBOR, Bucure ti, 1975.
- Ioan R mureanu, *Istorie Bisericeasc Universal* , edi ia a II-a, EIBMBOR, Bucure ti, 2004.

- Vasile Muntean *Istoria creștinismului general*, vol. I, EIBMBOR, București, 2008.
- Nicolae Chifor, *Istoria creștinismului*, vol. 1, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007
- Emil Dumea, *Teme de istorie a Bisericii*, Editura Sapiențială, Iași, 2002
- Ludwig Hertling S.J., *Istoria Bisericii*, trad. de Emil Dumea, Editura Ars Longa, 2001
- Jean Comby, *Scrierile istorice ale Bisericii*, trad. Mihaela Voicu, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, vol. I, 1999
- Earle E. Cairns, *Creștinismul de-a lungul secolelor. O istorie a Bisericii creștine*, ediție revizuită, trad. Doris Laurențiu și John F. Tipei, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2007
- August Franzen, *Mic istorie a Bisericii*, trad. Marius Ivașcu, Editura Galaxia Gutenberg, 2009
- Teodoret al Cirului, *Istoria bisericească*, traducere de Pr. Prof. Vasile Sibiescu, în colecția „Părinții și Scriitorii bisericești”, vol. 44, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

II. Bibliografie opțională :

- Casiodor, *Istoria bisericească tripartită*, traducere de Liana și Anca Manolache, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Ștefan Alexe, în colecția „Părinții și Scriitorii bisericești”, vol. 75, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998.
- Eusebiu Popovici, *Istoria bisericească universală și statistică bisericească*, traducere de Atanasie Mironescu, ed. a II-a, vol. I – IV, București, 1925
- Leo Donald Davis, *The First Seven Ecumenical Councils (325-787), their history and theology*, Collegeville, 1990
- Alexander Schmemmann, *The Historical Road of Eastern Orthodoxy*, Holt, Rinehart and Winston, New York, Chicago, San Francisco, 1963
- Everett Ferguson, *Church History*, vol. 1: *From Christ to Pre-Reformation*, Zondervan, Grand Rapids, 2005
- Francesco Paolo Rizzo, *Biserica în primele secole, linii istorice*, traducere de Antonel-Aurel Ilie, Editura Serafica, Roman, 2002
- George Remete, *Contribuții la studiul Istoriei Bisericii Universale*, vol. I, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2001
- Gheorghe G. Stănescu, *Studii de Istorie Bisericească Universală și Patristică*, ediție, studiu introductiv, bibliografie suplimentară, indice de nume și locuri de pr. conf. dr. Ioan-Vasile Leab, Editura Arhidiecezanală, Cluj-Napoca, 1998
- Jonathan Hill, *Zondervan Handbook to the History of Christianity*, Grand Rapids, Mi., 2006
- Dr. Tim Dowley (ed.), *Introduction to the History of Christianity*, Fortress Press, Minneapolis, 2002
- Justo L. Gonzalez, *The Story of Christianity*, vol. 1 și 2, Harper San Francisco, 1984-1985
- Ivor J. Davidson, *The Birth of the Church*, Baker Books, Grand Rapids, Mi, 2004
- Harry R. Boer, *A Short History of the Early Church*, Grand Rapids, Mi, 1976
- Adrian Gabor, *Studia Ecclesiastica*, Editura Bizantină, București, 2003
- Mark A. Noll, *Momente cruciale în istoria Bisericii*, traducere Corneliu Simu, Editura Logos, Cluj-Napoca, 2008
- Jonathan Hill, *Ghid al istoriei creștinismului*, trad. Alexandru Nădăban, Editura Casa Cărții, Oradea, 2008
- Henry Chadwick, *The Early Church*, revised edition, 1993
- Idem, *The Church in Ancient Society*, Oxford University Press, 2008
- Susan Ashbrook Harvey, David G. Hunter (editori) *The Oxford Handbook of Early Christian Studies*, Oxford University Press, 2008
- Timothy Paul Jones, *Christian History Made Easy*, Rose Publishing, 2009

- Bruce L. Shelley, *Church History in plain language*, third edition, Thomas Nelson, Nashville, 2008
- Diarmaid MacCulloch, *Istoria Creștinismului*, Editura Polirom, 2011
- Zenovie Pâclișanu, *Istoria creștinismului antic*, Galaxia Gutenberg, 2009
- Giovanni Filoramo (coordonator), *Istoria religiilor*, vol. II, *Iudaismul și creștinismul*, Editura Polirom, 2008.
- Warren H. Carroll, *A History of Christendom*, vol. I, *The Founding of Christendom*, Christendom Press, Front Royal, 1993
- Viorel Ioniță (coordonator), *Teologia ortodoxă în secolul al XX-lea și la începutul secolului al XXI-lea*, Editura Basilica, București, 2011
- A.A. Vasiliev, *Istoria Imperiului Bizantin*, Editura Polirom, Iași, 2010

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Popoarele creștinate de Bizanț	dezbateri sau discuții colective	1 seminar
Activitatea Sfinților Chiril și Metodie	dezbateri sau discuții colective	1 seminar
Încrăstina ungurilor	dezbateri sau discuții colective	1 seminar
Încrăstina rușilor	dezbateri sau discuții colective	1 seminar
Răspândirea creștinismului în Apus: germanii, anglo-saxonii și scandinavii	dezbateri sau discuții colective	2 seminarii
Dosarul documentar al Marii Schisme: context, cauze, etape, personalități, documente	dezbateri sau discuții colective	8 seminarii

Bibliografie

- Tachiaos, Anthony-Emil N., *Sfinții Chiril și Metodie și culturalizarea slavilor*, traducere de Constantin Figeșan, București, Editura Sofia, 2002.
- Ioan Răduțanu, *Rolul elementului românesc în creștinarea ungurilor*, în *Biserica Ortodoxă Română*, nr. 1-2/1980, pp. 173-196.
- Ioan Răduțanu, *Începuturile creștinării rușilor sârbilor sub împăratul Vasile I Macedoneanu*, în *Studii Teologice*, nr. 1-2/1960, pp. 3-28.
- Dvornik, Francis, *Slavii în istoria și civilizația europeană*, traducere de Diana Stanciu, Editura All, București, 2001.
- A.P. Vlasto, *The entry of the Slavs into Christendom*, Cambridge University Press, 1970
- Cristian Ștefan, *Misiunea creștină în Apus și Răsărit (secolele V-X)*, Cluj-Napoca, 2002
- Riché, Pierre, *Europa barbară din 476 până în 774*, traducere de Irina Cristea, prefață de Ecaterina Lung, Editura Corint, București, 2003.
- Brown, Peter, *Întemeierea creștinismului occidental: triumf și diversitate (200-1000 d.Ch.)*, traducere de Hans Neumann, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Psellos, Mihail, *Cronografia. Un veac de istorie bizantină (976 – 1077)*, traducere în limba română de Radu Alexandrescu, Editura Polirom, Iași, 1998.
- Ioan Ică, *950 de ani de la marea schismă - interpretări și documente*, în „Revista teologică”, seria nouă, an XIV, Nr. 3, 2006, p. 8-41.
- Ioan Ică, *950 de ani de la marea schismă - interpretări și documente*, în „Revista teologică”, seria nouă, an XIV, Nr. 3, 2006, p. 79-98
- Ioan Ică, *950 de ani de la marea schismă - interpretări și documente*, în „Revista teologică”, seria nouă, an XIV, Nr. 3, 2006, p. 98-113.
- T.M. Popescu, *Geneza și evoluția schismei*, în *Ortodoxia*, nr. 2-3/1954, pp. 163-217

9. Coroborarea coninuturilor disciplinei cu activitățile reprezentative ale comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultărilor specialiștilor pe discipline din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul activitățile principalelor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea în alegerea mecanismelor care au dus la dezvoltarea Bisericii creștine în primul mileniu. • Identificarea principalelor etape din istoria Bisericii creștine în primul mileniu. • Demonstrarea competențelor reale de înțelegere a semnificației evenimentelor istorice. 	<p>TEST 10 APRILIE 2014</p> <p>EXAMEN condiționat de: ➤ prezența la TEST ➤ predarea portofoliului de seminar. 12 Iunie 2014, ora 10.00 19 Iunie 2014, ora 17.00</p>	<p>25 %</p> <p>50%</p>
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> • În alegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar. • Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice și aspectele istorice discutate. • Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice. 	<p>Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc.</p> <p>Portofoliul se predă în data de 29 MAI 2014</p>	<p>25%</p>
10.6 Standard minim de performanță			

- **S demonstreze capacitatea în elegerii mecanismelor care au dus la dezvoltarea Bisericii cre tine în primul mileniu.**
- **S cunoasc evenimentele principale din istoria Bisericii cre tine în epoca sinoadelor.**

Data complet rii

.....

Semn tura titularului de curs

.....

Semn tura titularului de seminar

.....

Data aviz rii în departament

.....

Semn tura directorului de departament

.....